

A dokumentumokhoz való nyilvános hozzáférés 2014-ben

Az Elnökségnek az Európai Parlament
éves jelentéséhez való hozzájárulása

Átláthatósági Osztály

Az Európai Parlament Kutatószolgálat

Európai Parlament

2015. március

ELŐSZÓ

A Parlament, a Tanács és a Bizottság 2001. december 3. óta alkalmazza a dokumentumaikhoz való nyilvános hozzáférésről szóló 1049/2001/EK rendeletet.

E rendelet 17. cikkének (1) bekezdése szerint: „Az intézmények évente jelentést tesznek közzé az előző évre vonatkozóan, azon esetek számának megjelölésével, amikor az intézmény a dokumentumokhoz való hozzáférést megtagadta, a megtagadás indokainak és a nyilvántartásba be nem jegyzett minősített dokumentumok számának megadásával.”

A Parlament eljárási szabályzata 116. cikkének (7) bekezdése értelmében az átláthatóságról szóló jogszabályokért felelős parlamenti bizottság, azaz az Állampolgári Jogi, Bel- és Igazságügyi Bizottság (LIBE) készíti el az 1049/2001/EK rendelet 17. cikkének (1) bekezdésében említett éves jelentést az elnökség által szolgáltatott és más forrásokból származó információk alapján. A LIBE éves jelentését ezt követően a plenáris ülés elé utalják.

E dokumentum javaslatot tartalmaz az elnökségnek az Európai Parlament 2014. évi, az 1049/2001/EK rendelet 17. cikkének (1) bekezdése szerinti éves jelentéséhez való hozzájárulására.

A MÓDSZERTANRÓL

Az elnökségnek az Európai Parlament 2014. évi éves jelentéséhez való hozzájárulására irányuló javaslat módosított formában, kiigazított módszertan alapján készült. A megközelítés a felhasználóbarátság fokozására és az adatok egységességére irányul. A szerkezet módosítása folytán a 2014. évi adatokat némely esetben már nem lehet összevetni az előző évekről szóló jelentésekben foglaltakkal.

Az alkalmazott módszertan értelmében ez különösen az alábbiakat jelenti:

- a megtekintett és kért dokumentumokra vonatkozó adatok csak a konkrétan meghatározott dokumentumokra utalnak;
- az igen terjedelmes vagy meg nem határozott számú, az intézmény által meg nem határozható dokumentumokra (a továbbiakban: „meg nem határozott dokumentumokra”) irányuló kérelmek a megtekintett vagy kért dokumentumokra vonatkozó statisztikában nem szerepelnek;
- a dokumentumokhoz való hozzáférési kérelmekre vonatkozó adatok mind a meghatározott, mind a meg nem határozott dokumentumokat tartalmazzák;
- a részleges hozzáférés pozitív válaszként van feltüntetve;
- a megerősítő kérelmek a teljes elutasításokhoz és a részlegesen biztosított hozzáféréshez kapcsolódnak;
- a megerősítő kérelmeket a megfelelő első kérelmek évében vesszük figyelembe.

TARTALOMJEGYZÉK

Összefoglaló	4
I. FEJEZET	6
Az 1049/2001/EK rendelet végrehajtása 2014-ben	6
A) A Parlament dokumentumait felölelő nyilvános nyilvántartás tartalma	6
B) A megtekintett és kért dokumentumokra vonatkozó adatok	7
C) Adatok a kérelmekről.....	10
D) A kérelmezők profilja.....	12
II. FEJEZET	15
A dokumentumokhoz való hozzáféréssel kapcsolatos tendenciák és egyedi kérdések 2014-ben	15
A) A képviselőkkel kapcsolatos dokumentumok	15
B) Interaktív weboldalak fokozott használata.....	15
C) Komplex kérelmek és megfelelő ügyintézés: a közbeszerzési eljárásokhoz kapcsolódó dokumentumok kiadása iránti kérelmek esete	16
D) Intézményközi együttműködés.....	17
III. FEJEZET	18
Az ombudsman Parlament ellen benyújtott panaszokkal kapcsolatos határozatai	18
A) Új panasz.....	18
B) Ajánlás.....	18
Záró megjegyzések	19

Javaslat az elnökségnek az Európai Parlament dokumentumokhoz való nyilvános hozzáférésről szóló éves jelentéséhez való hozzájárulására – 2014 (az 1049/2001/EK rendelet 17. cikke)

Összefoglaló

Szám adatok

- A nyilvános nyilvántartásban szereplő dokumentumhivatkozások száma tovább emelkedett, 2013-hoz képest 10%-kal. A nyilvántartás adatbázisában 2014. december 31-én 560 724 dokumentumhivatkozás szerepelt.
- A Parlament nyilvános nyilvántartásának honlapjáról 433 576 dokumentumot tekintettek meg közvetlenül, ami a 2013-ban közvetlenül megtekintett dokumentumok számának több mint négyszerese. Ugyanebben az időszakban a Parlamenthez az online úrlapon vagy e-mail útján 370 kérelmet nyújtottak be (amelyekből 43 korábban közzé nem tett dokumentumokra irányult), összesen 532 meghatározott dokumentumra vonatkozóan, ami 2013-hoz képest látványos, 14%-os csökkenést jelent. E csökkenés ugyanakkor nem foglalja magában azt a további 31 kérelmet, amely nagyszámú vagy meg nem határozott számú, meg nem határozott dokumentumokra irányult, és amelyet statisztikai okokból nem lehet rögzíteni.
- Az 532 meghatározott dokumentumból 95-öt korábban nem tettek közzé a nyilvánosság számára. A Parlament 80 dokumentumot bocsátott rendelkezésre, két esetben részleges hozzáférést engedélyezve. Ezért 2014-ben az összes pozitív válasz aránya 98% volt, az előző évek tendenciájának megfelelően.
- Az 1049/2001/EK rendelet 8. cikke értelmében négy megerősítő kérelmet nyújtottak be az első szakaszban való elutasítás miatt. A Parlament három esetben megerősítette eredeti álláspontját, míg egy esetben szélesebb körű hozzáférést engedélyezett a kért dokumentumhoz.
- A kérelmezők legnagyobb részét továbbra is a tudósok és kutatók teszik ki: a kérelmezők 39%-a ebből a kategóriából kerül ki.

Tendenciák

- A Parlamenthez 2014-ben beérkező kérelmek 8,5%-a a képviselőkkel, különösen az egyes képviselőkre vonatkozó költségvetési előirányzatokkal és a juttatások elköltésével kapcsolatos dokumentumokat, a képviselői magatartási kódexszel foglalkozó tanácsadó bizottság dokumentumait, valamint olyan dokumentumokat érintett, amelyek a jogalkotási eljárásokkal összefüggésben az érdekképviseletek (lobbisták) és egyes képviselők közötti esetleges kapcsolatokra utalhatnak.
- Az „Ask the EU”-hoz hasonló interaktív honlapok fokozott használata hozzájárult a nyilvános nyilvántartás láthatóságának növeléséhez, ugyanakkor kérdéseket is felvetett az intézményekre háruló egyes jogi előírások alkalmazását illetően.
- Bizonyos kérelmek esetében az összetettség fokozódása észlelhető, különösen a közbeszerzési eljárások sikertelen pályázói esetében, a pályázat tárgyát képező eljárással kapcsolatos dokumentumokhoz való hozzáférésre vonatkozóan.

- 2014-ben egy új panaszt nyújtottak be az ombudsmanhoz a Parlament ellen, egy, a személyes adatokat tartalmazó petíciókhoz való nyilvános hozzáférésre irányuló kérelmet illetően. A koordinátorok jegyzőkönyveivel kapcsolatos, 262/2012/OV. számú panasz ombudsman általi vizsgálata sikeresen lezárult, azzal a kiegészítő megjegyzéssel, hogy a Parlament a nyilvános nyilvántartásban tegye közzé a koordinátorok meglévő jegyzőkönyveit is a 2009–2014 közötti parlamenti ciklusra vonatkozóan.

I. FEJEZET

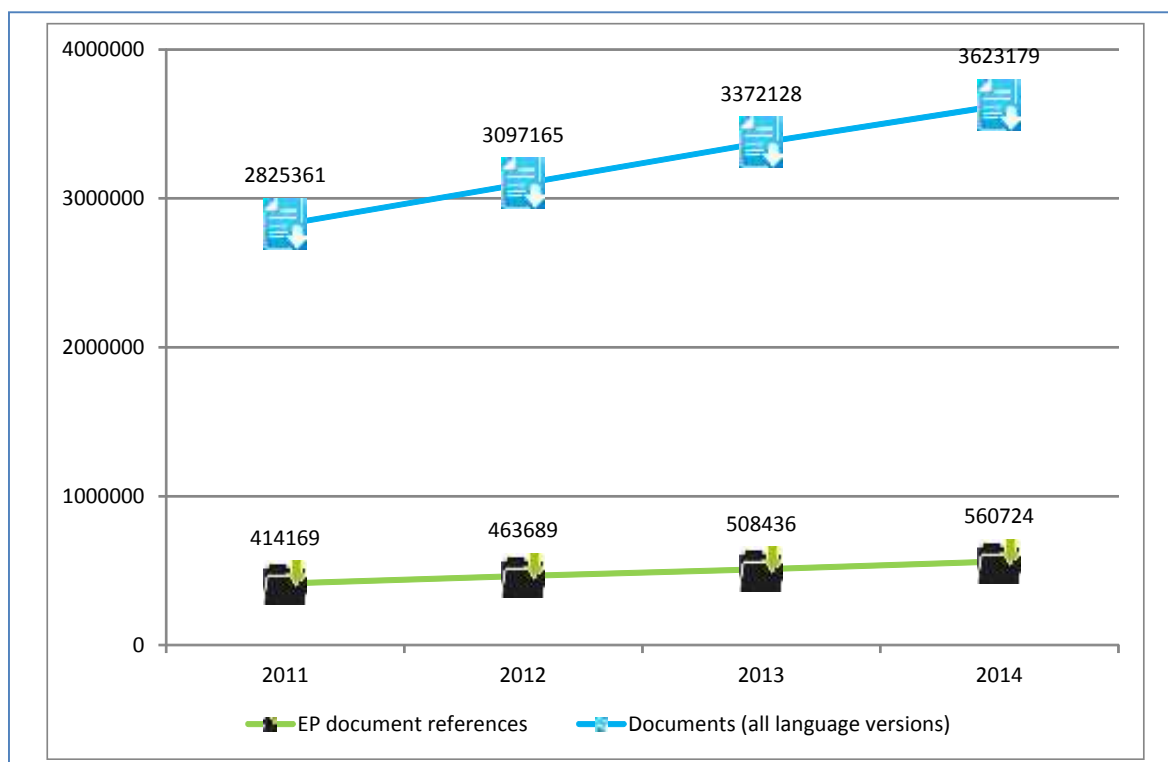
Az 1049/2001/EK rendelet végrehajtása 2014-ben

A) A Parlament dokumentumait felölelő nyilvános nyilvántartás tartalma

A Parlament dokumentumait felölelő nyilvános nyilvántartás 2001-től tartalmazza a Parlament hivatalos dokumentumainak hivatkozásait.

A dokumentumhivatkozások száma évről évre emelkedik, 2014-ben 2013-hoz képest 10%-kal nőtt. 2014. december 31-én a nyilvántartás adatbázisa 560 724 dokumentumhivatkozást tartalmazott (ami 3 623 179 dokumentumnak felel meg, ha minden nyelvi változatot figyelembe veszünk). A Parlament dokumentumait felölelő nyilvános nyilvántartásban az 1049/2001/EK rendelet 9. cikke szerinti minősített dokumentum nem szerepel.

(1. ábra) A Parlament dokumentumait felölelő nyilvános nyilvántartás alakulása

B) A megtekintett és kért dokumentumokra vonatkozó adatok

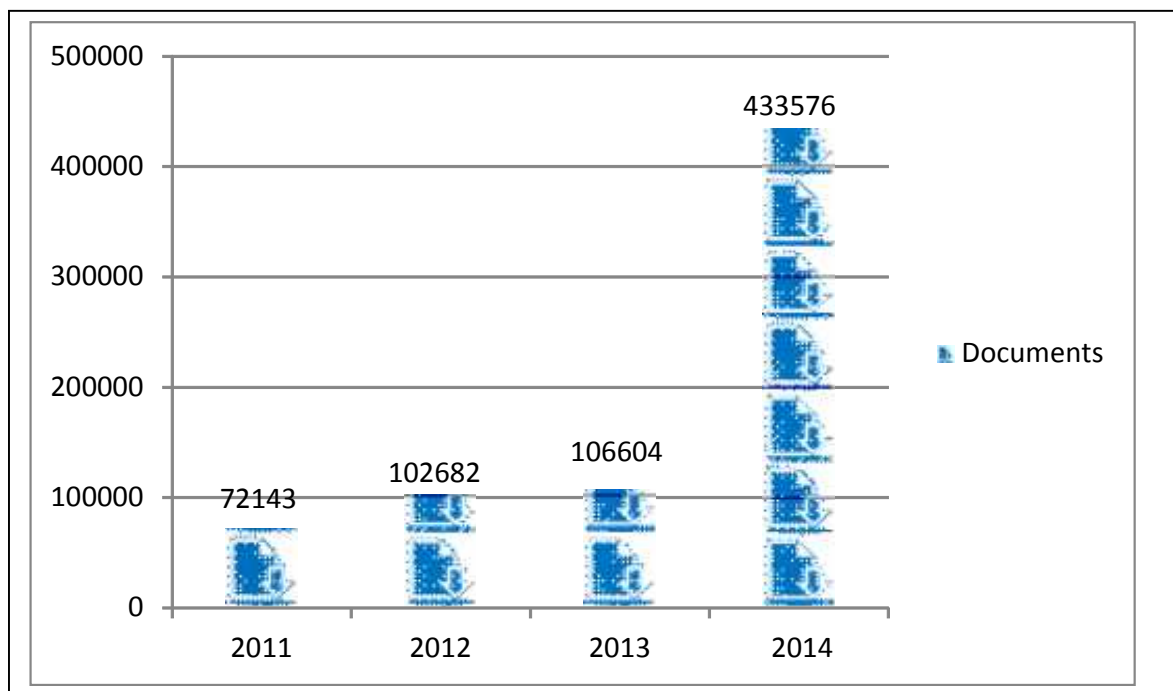
Az 1049/2001/EK rendelet 12. cikkével összhangban a Parlament nyilvános nyilvántartásának honlapjáról¹ a Parlament dokumentumainak 90–95%-a közvetlenül elérhető. A közvetlenül nem elérhető dokumentumok megtekintése az online űrlapon² vagy e-mail útján kérhető.

B.1) Közvetlenül megtekintett dokumentumok

A látogatók a Parlament nyilvános nyilvántartásának honlapját leggyakrabban a Google keresőmotorján vagy az Európa portálon keresztül érik el. 2011 óta a Parlament nyilvános nyilvántartásának honlapján a megtekintett dokumentumok számának folyamatos emelkedése tapasztalható. 2014-ben a Parlament nyilvános nyilvántartásának honlapjáról 433 576 dokumentumot tekintettek meg közvetlenül, ami a 2013-ban közvetlenül megtekintett dokumentumok számának több mint négyszerese.

A legtöbbször megtekintett dokumentumok típusai (csökkenő sorrendben) az alábbiak voltak: írásbeli választ igénylő kérdések³ (37,17%); kérdésekre adott válaszok (31,08%); elfogadott szövegek (3,9%); képviselőknek szóló közlemények (3,55%); állásfoglalási indítványok (3,13%); jelentésekhez előterjesztett módosítások (2,25%); jelentések (2,21%); bizottsági napirendek (1,26%) és bizottsági jegyzőkönyvek (1,6%).

(2. ábra) A nyilvános dokumentum-nyilvántartás honlapján megtekintett dokumentumok száma

¹ <http://www.europarl.europa.eu/RegistreWeb/search/simpleSearchHome.htm?language=HU>.

² <https://www.secure.europarl.europa.eu/RegistreWeb/requestdoc/secured/form.htm?language=HU>.

³ A Parlament eljárási szabályzatának 130. cikke.

B.2) Dokumentumok kérése online űrlapon vagy e-mail útján

2014-ben a Parlamenthez 370 kérelmet nyújtottak be online űrlapon vagy e-mail útján, összesen 532 meghatározott dokumentumra vonatkozóan, ami meghatározott dokumentumok lekérése tekintetében a megelőző évhez képest látványos, 14%-os csökkenést jelent.

(3. ábra) **Az online űrlapon vagy e-mail útján kért meghatározott dokumentumok száma**

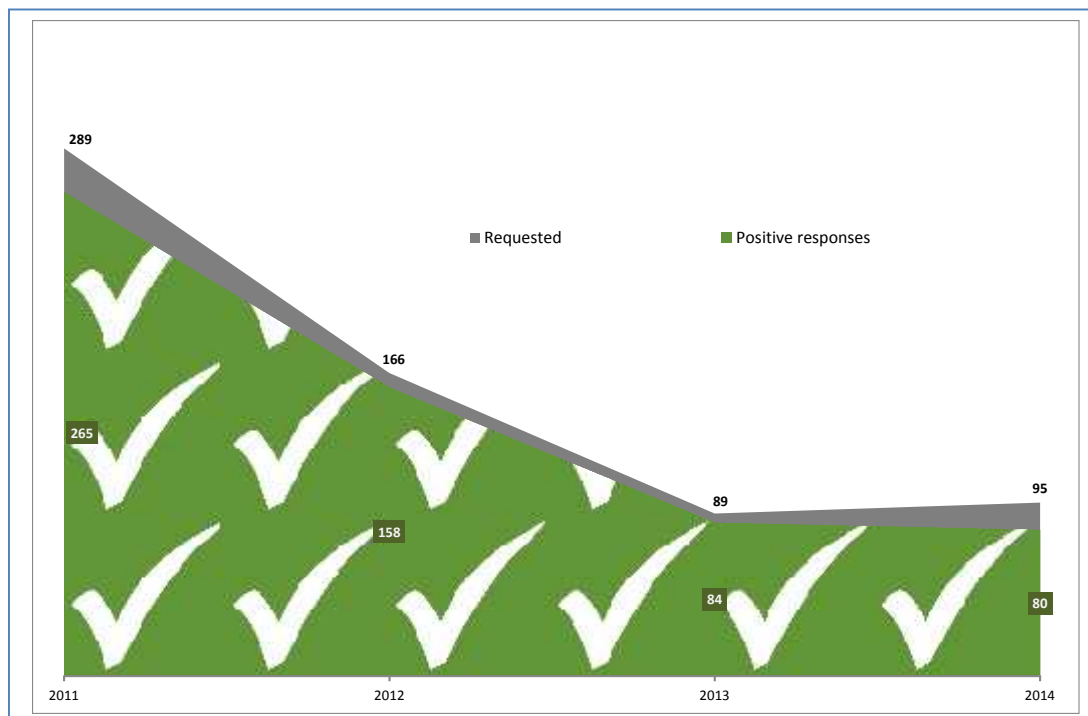

Ez a csökkenés azonban nem veszi figyelembe a Parlamenthez 2014-ben benyújtott további 31 kérelmet, amelynek tárgyát számos, illetve meghatározatlan számú (olykor 100-nál is több) dokumentum képezte, de ezeket statisztikai célokra pontosan rögzíteni nem lehet, mivel a létrehozás dátuma, a besorolás, a tárgy vagy a lefedett évek száma miatt ez jelentős azonosítási és kutatómunkát jelentene (pl. az alábbi típusú kérelmek esetében: „minden -val/-vel kapcsolatos dokumentum”, „minden dokumentum, amely információt tartalmaz -ról/-ről”, „1995-től a mai napig minden dokumentum -ról/-ről” stb.)⁴.

Az 532 meghatározott dokumentumból 95-öt korábban nem tették közzé a nyilvánosság számára. A Parlament a nyilvánosság számára korábban nem közzétett 95 meghatározott dokumentumból 80 dokumentumot bocsátott rendelkezésre, két esetben részleges hozzáférést engedélyezve.

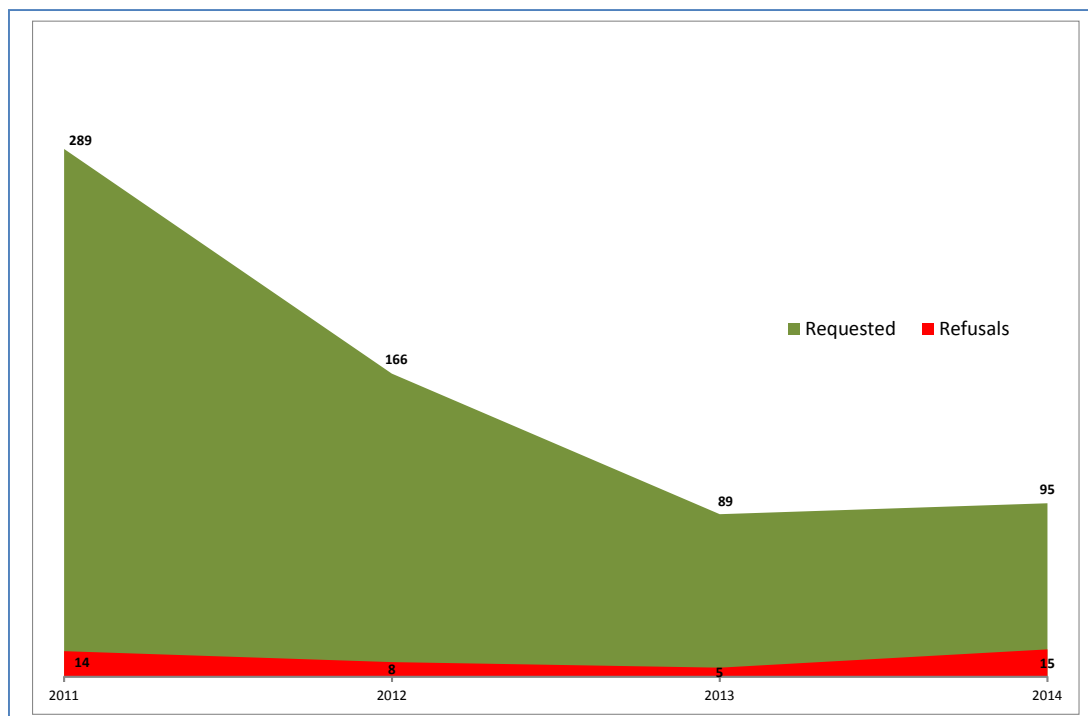
⁴ Az e jelentésben fogalt, a kérelmezett dokumentumok számára vonatkozó statisztikák nem tartalmazzák a meg nem határozott dokumentumokra irányuló kérelmeket.

(4. ábra) **A korábban nem közzétett és rendelkezésre bocsátott dokumentumok száma**

2014-ben a parlament 15 korábban közzé nem tett meghatározott dokumentum esetében utasította el a nyilvános hozzáférést.

(5. ábra) **A korábban nem közzétett és rendelkezésre bocsátott dokumentumok száma**

C) Adatok a kérelmekről⁵

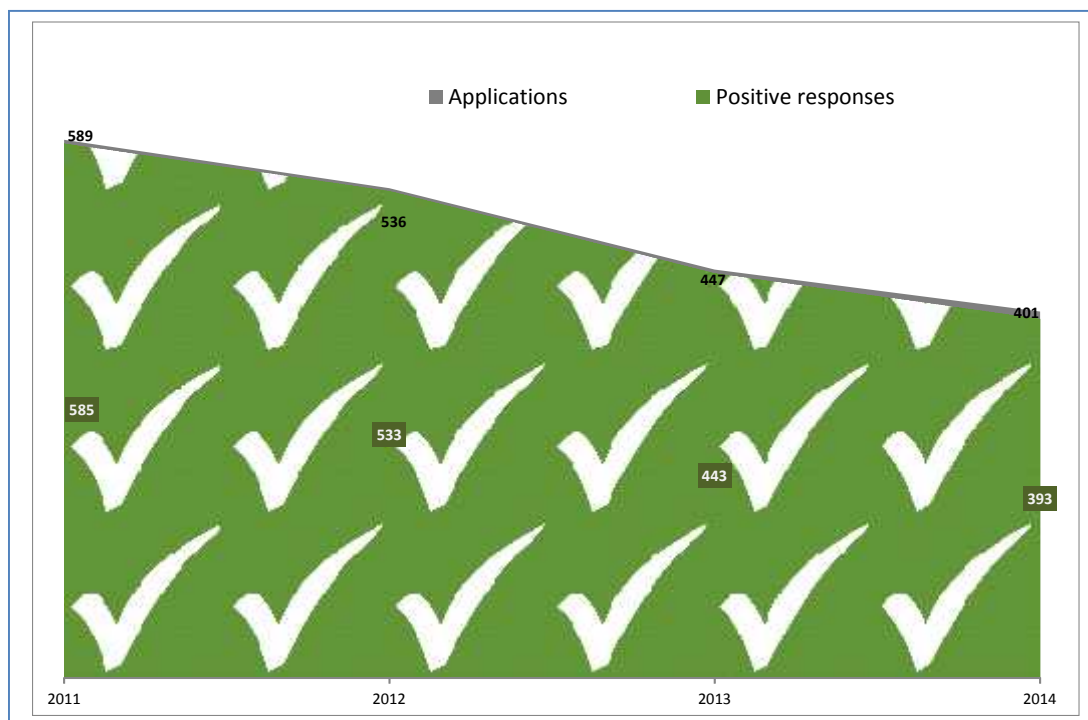
2014-ben a Parlamenthez összesen 401 kérelmet nyújtottak be, ezek közül 43 vonatkozott korábban közzé nem tett dokumentumokra.

A kérelmek tárgyát főleg képviselőkkel kapcsolatos dokumentumok, infrastruktúrával és pénzügyekkel kapcsolatos igazgatási dokumentumok (7,0%), elfogadott szövegek (6,9%), ülések szerinti jegyzőkönyvei (4,7%), elnökségi dokumentumok (4,4%), hivatalos levelezés (4,2%) és petíciók (2,2%) képezték.

Konkrétabban, a kérelmek tárgyát képező, korábban nem közzétett dokumentumok tárgyát főleg a Parlament jogi véleményei (16%), a képviselők kiadásai (11%), az Elnökség feljegyzései (5%) és más, többek között a háromoldalu ülésekről készült belső jelentések (7%) képezték.

A 2014-ben benyújtott 401 kérelem közül a Parlament 393 esetben pozitív választ adott, megadva a hozzáférést a kérelem tárgyát képező dokumentumokhoz. Két esetben a Parlament csupán részleges hozzáférést engedélyezett.

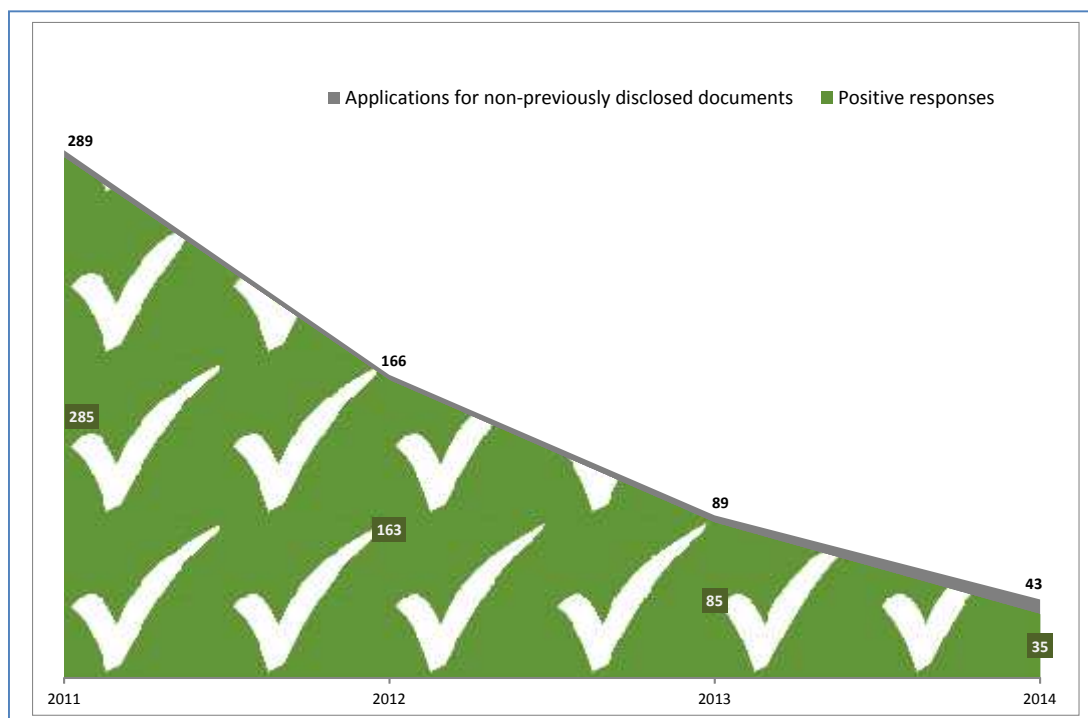
(6. ábra) A kérelmek és a pozitív válaszok száma

⁵ A kérelmek meghatározott és nem meghatározott dokumentumokra vonatkoznak.

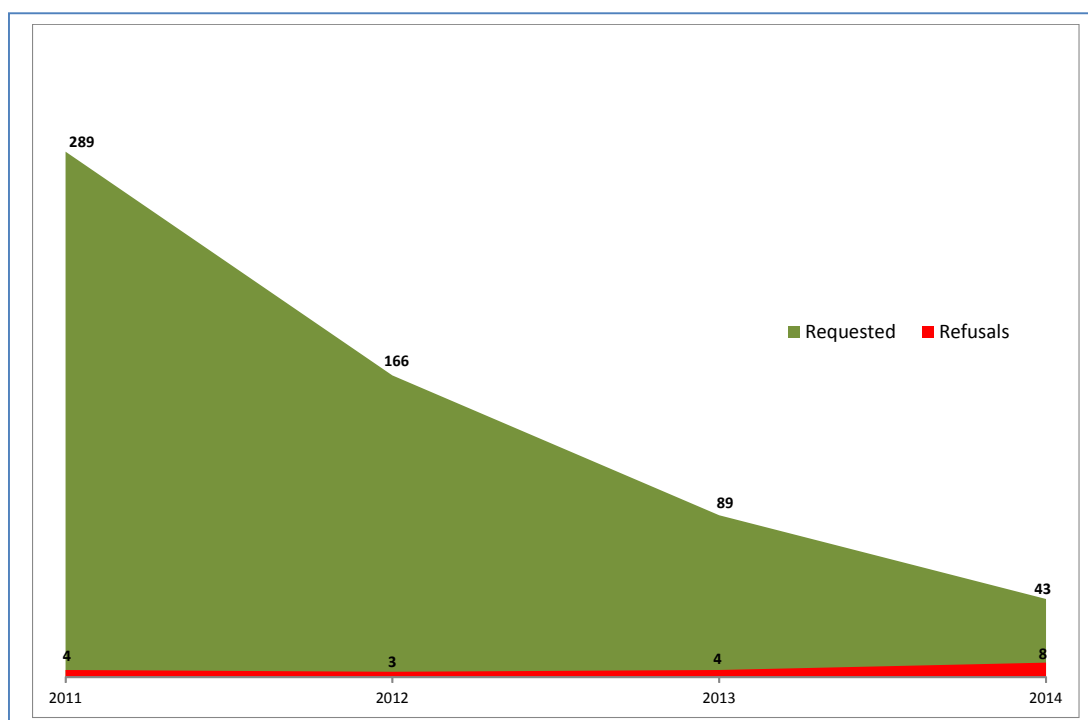
Ami a korábban nem közzétett dokumentumokat illeti, a Parlament a 2014-ben benyújtott 43 kérelem közül 35 esetében adott pozitív választ.

(7. ábra) **A korábban nem közzétett dokumentumokra vonatkozó kérelmek és a pozitív válaszok száma**

2014-ben a Parlament nyolc esetben utasította el a nyilvános hozzáférésre irányuló kérelmet a főtitkár – az első kérelmek tekintetében illetékes hatóság – által aláírt határozat útján.

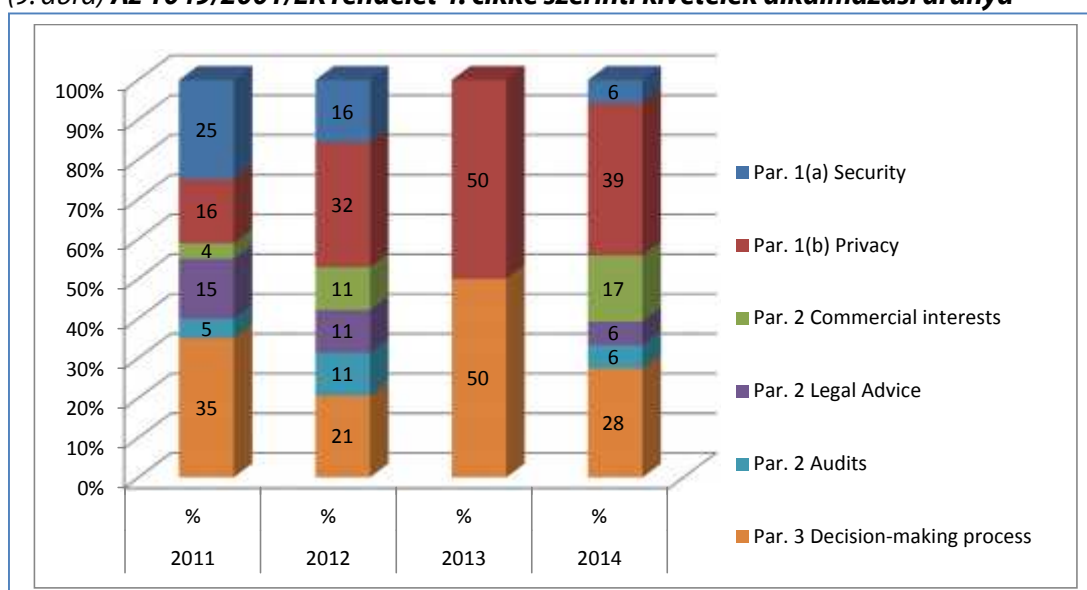
(8. ábra) **A korábban nem közzétett dokumentumokra vonatkozó kérelmek és az elutasítások száma**

Az 1049/2001/EK rendelet 8. cikke értelmében négy megerősítő kérelmet nyújtottak be az első szakaszban való elutasítás miatt⁶. A Parlament három esetben megerősítette eredeti álláspontját, míg egy esetben szélesebb körű hozzáférést engedélyezett a kért dokumentumhoz.

A Parlament elutasító döntéseinek alapját főleg a személyiség és a magánszemély becsületének védelme (az 1049/2001/EK rendelet 4. cikke (1) bekezdésének b) pontja), a Parlament döntéshozatali eljárásra vonatkozó határozata (az 1049/2001/EK rendelet 4. cikkének (3) bekezdése) és természetes vagy jogi személy kereskedelmi érdekei (az 1049/2001/EK rendelet 4. cikkének (2) bekezdése) képezték.

(9. ábra) **Az 1049/2001/EK rendelet 4. cikke szerinti kivételek alkalmazási aránya**

Összefoglalásképpen, a Parlament pozitív válaszai 2014-ben is összhangban állnak a megelőző években elért tendenciával, az összesített pozitív válaszok aránya 98%, a korábban nem közzétett dokumentumokkal kapcsolatos kérelmek esetében pedig a pozitív válaszok aránya 81%.

Mihelyt a dokumentumokat rendelkezésre bocsátották, nyilvánosan hozzáférhetővé és a Parlament nyilvános nyilvántartásának honlapján közvetlenül megtekinthetőkké váltak.

D) A kérelmezők profilja

A kérelmezők legnagyobb részét továbbra is a tudósok és kutatók teszik ki. A kérelmezők 39%-a ebből a kategóriából kerül ki, ezután következik az üzleti ágazat, a környezetvédelmi szervezetek és más érdekképviselek, amelyek együttvéve a kérelmek 18%-át nyújtották be. A jogászok által benyújtott kérelmek aránya továbbra is többé-kevésbé stabilan 9% százalékon áll.

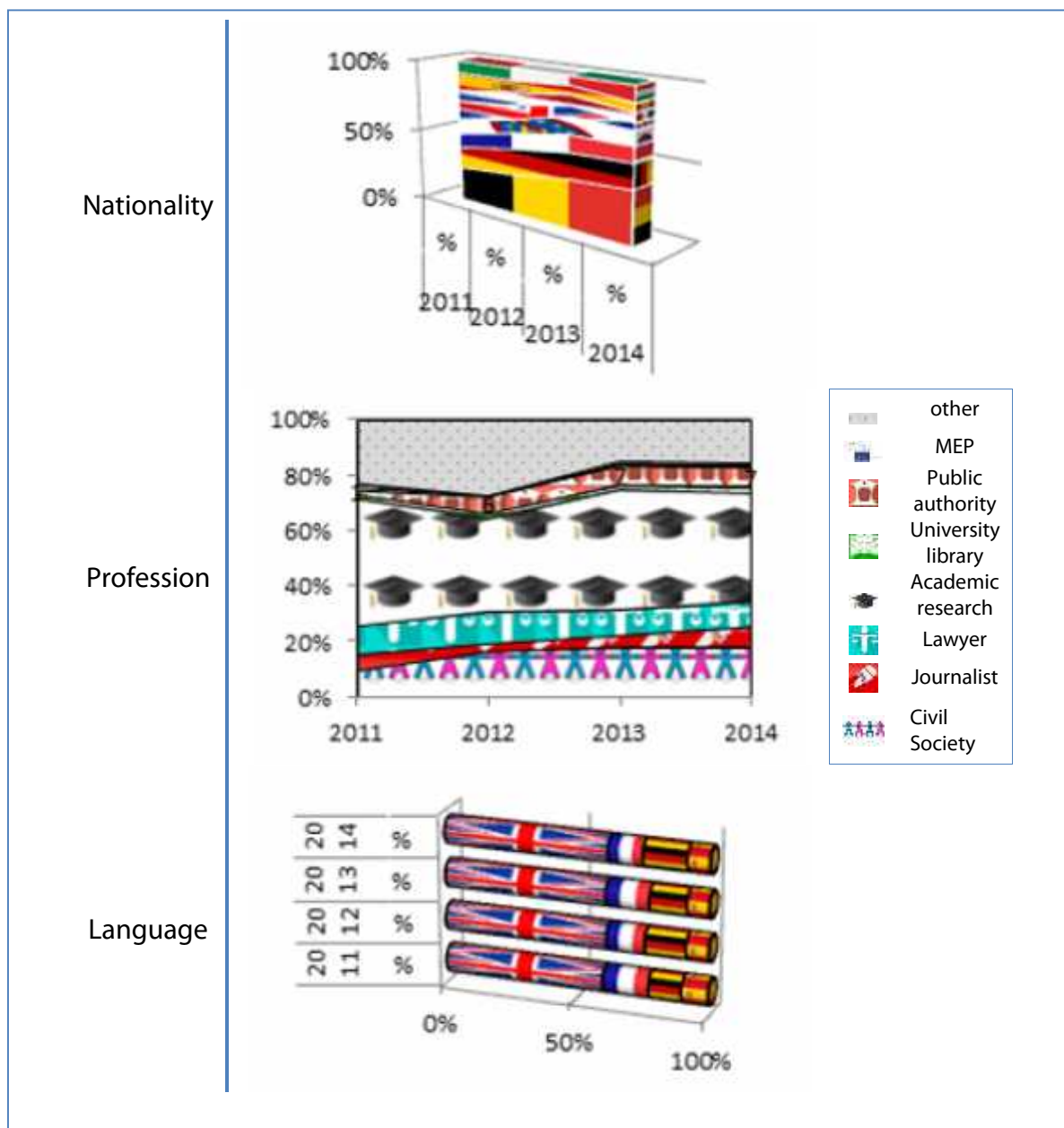
Ami a kérelmek (uniós tagállamok szerinti) földrajzi megoszlását illeti, 2014 a korábbi évekhez hasonló mintát mutatott. A kérelmezők 31% százaléka Belgiumban rendelkezett székhellyel vagy

⁶ A megerősítő kérelmek teljes elutasítással vagy részleges hozzáféréssel egyaránt kapcsolatosak (az 1049/2001/EK rendelet 7. cikkének (2) bekezdése).

állandó lakhellyel, ezután következett (nagyságrend szerint) Németország (14%), Franciaország és Olaszország (mindkettő 9%), Hollandia és Spanyolország (mindkettő 5%) és az Egyesült Királyság (4%). A harmadik országokból érkező kérelmek aránya csekély mértékben nőtt, és az összes kérelem hozzávetőleg 8%-át tették ki.

2014-ben e kérelmek céljaira leggyakrabban használt nyelv az angol volt (53%), ez a megelőző évekhez emelkedést jelent, ezt követi a német (14%), a francia (11%) és a spanyol (7 %) nyelv.

(10. ábra) A dokumentumokhoz való hozzáférésre irányuló kérelmet benyújtók profilja 2014-ben⁷

⁷ © az ábrákon közölt képek tekintetében: salem / Fotolia - kebox / Fotolia- Pekchar / Fotolia - DIDEM HIZAR / Fotolia - Claudio Divizia / Fotolia - ravenka / Fotolia - photolars / Fotolia - Becky Stares / Fotolia - Sylvie Bouchard / Fotolia - atScene / Fotolia - Seraphim Vector / Fotolia- valentint / Fotolia - quka / Fotolia - Gstudio Group / Fotolia - mostafa fawzy / Fotolia - BERLINSTOCK / Fotolia - Double-J Design – Európai Unió.

II. FEJEZET

A dokumentumokhoz való hozzáféréssel kapcsolatos tendenciák és egyedi kérdések 2014-ben

A) A képviselőkkel kapcsolatos dokumentumok

A Parlamenthez 2014-ben benyújtott kérelmek 8,5%-a a képviselőkkel, különösen egyes képviselőkre vonatkozó költségvetési előirányzatokkal és a juttatások elköltésével kapcsolatos dokumentumokat, a képviselői magatartási kódexszel foglalkozó tanácsadó bizottság dokumentumait, valamint olyan dokumentumokat érintett, amelyek a jogalkotási eljárásokkal összefüggésben az érdekképviselők egyes képviselőkre gyakorolt befolyását tükrözték (képviselek/előadók érdekképviselőkkel tartott üléseinek ütemtervei és jegyzőkönyvei, képviselők levelezése stb.)

Ami az egyes képviselők juttatásainak és kiadásainak részletes bontásához való hozzáférésre irányuló kérelmeket illeti, a Parlament az Elnökség által 2008. február 20-án adott iránymutatásait alkalmazza, a nemzeti parlamentekben megfigyelt legjobb gyakorlatok alapján. A Parlament e megközelítésre építve proaktív politikát dolgozott ki abban a tekintetben, hogy miként tegye közzé honlapján a képviselők jogosultságát képező juttatásokra és juttatások folyósítására vonatkozó szabályokkal kapcsolatos általános információkat. Másfelől azonban, az egyes képviselők számára ténylegesen kifizetett összegek részletes bontása nem nyilvános, jóllehet a képviselőknek jogukban áll további információk nyilvánosságra hozatala.

B) Interaktív weboldalak fokozott használata

Az utóbbi években a kérelmezők körében egyre inkább megfigyelhető, hogy a dokumentumokhoz való hozzáférésre irányuló kérelmeiket nyilvános internetes portálokról terjesztik be, amelyek nyilvánosságra hozzák mind a kérelmeket, mind pedig az azokra az intézmények által adott válaszokat.

2014-ben például a Parlament 55 olyan, a dokumentumokhoz való hozzáférésre irányuló kérelmet kapott (ezek az összes kérelem 14%-át teszik ki), amelyet az „Access Info Europe” platform projektjén, az „Ask the EU” honlapon keresztül nyújtottak be. Mielőtt a Parlament Átláthatósági Osztálya létrehozta a dokumentumokhoz való hozzáférésre szolgáló funkcionális levélcímét, a fent nevezett honlapról benyújtott kérelmek kivétel nélkül e címre érkeztek, a kérelem tárgyától (dokumentumok, tájékoztatás, panaszok stb.) függetlenül. A honlap eseti e-mail-címeket generál a dokumentumokhoz való hozzáférés benyújtásához anélkül, hogy a felhasználóktól az azonosságukkal kapcsolatban bármely információ megadását igényelné.

Az „Ask the EU” közvetítésével benyújtott kérelmekre adott válaszokat automatikusan feltöltik a szervezet weboldalára, és nyilvánosan hozzáférhetővé válnak. A Parlamenthez benyújtott kérelmekhez és a Parlamenttől kapott válaszokhoz az „Ask the EU” honlapján külön e célra szolgáló felületen lehet hozzáférni⁸.

⁸ http://www.asktheeu.org/en/body/european_parliament.

Az1049/2001/EK rendelet nem írja elő a kérelmezők számára sem azt, hogy információt szolgáltatassanak azonosságukról, sem azt, hogy kérelmüket megindokolják. Bizonyos körülmények között azonban a kérelmezőre vonatkozó adatok vagy információ teljes hiánya kérdéseket vet fel a kérelmek megfelelő kezelése és az intézményre vonatkozó bizonyos kötelező – többek között a lehetséges jogorvoslat hatályával, a személyes adatok védelmével, illetve a személyazonosság-lopás és a hamis személyazonosság használat elleni védekezéssel kapcsolatos – jogi rendelkezések helyes alkalmazása tekintetében.

Különös aggodalomra adhat okot a kérelmező postacímének hiánya. A postacím nemcsak azt teszi lehetővé a Parlament számára, hogy megakadályozza a dokumentumokhoz való hozzáféréssel kapcsolatos visszaéléseket és elkerülje a nem létező e-mail címekről küldött fiktív kérelmekre való válaszadást, hanem azt is, hogy szavatolja a jogbiztonságot és rögzítse a Parlament válaszában kézhezvételi napját. Ez a dátum jelenti el a jogorvoslati fellépésre lehetőséget adó időszak kezdetét.

A postacím lehetővé teszi a Parlament számára, hogy a válaszról tértivevényes ajánlott levélben értesítést küldjön a kérelmezőnek, ezáltal biztosítva a jogbiztonságot. A Bíróság ugyanis elismerte, hogy a tértivevényes ajánlott levél az értesítés megfelelő módja, mivel lehetővé teszi azon nap rögzítését, amelytől meghatározott időszak elteltét számítani lehet. Ezenkívül egy határozati értesítés akkor tekinthető megfelelőnek, ha eljut a címzett személyhez, és ha e személy olyan helyzetben van, hogy erről tudomást szerezhet⁹.

A fenti okokból a Parlament megfelelő gyakorlata az, hogy a kérelmezőtől postacímet igényel arra az esetre, ha a dokumentumokhoz való hozzáférés elutasításáról értesítést kellene küldeni.

Ez a megfelelő gyakorlat egyúttal összhangban áll az adatvédelmi rendelet által előírt rendelkezésekkel, amit az európai adatvédelmi biztos 2014. július 11-i határozatában elismert egy olyan panasz kapcsán, amely a Bizottság általi, állítólagosan szükségtelen adatigénylés kérdését vetette fel egy, a dokumentumokhoz való hozzáférésre irányuló kérelemmel összefüggésben.

C) Komplex kérelmek és megfelelő ügyintézés: a közbeszerzési eljárásokhoz kapcsolódó dokumentumok kiadása iránti kérelmek esete

A másik trend, amelyről érdemes szót ejteni, a Parlamenthez benyújtott, dokumentumok kiadása iránti komplex és nagy terjedelmű – például közbeszerzési eljárásokra vonatkozó teljes iratanyagok iránti – kérelmek növekvő száma.

Egyes nemzeti jogszabályoktól eltérően az 1049/2001/EK rendelet nem tartalmaz rendelkezést a tisztességtelen, visszaélészerű vagy egyértelműen ésszerűtlen kérelmek tekintetében. Nem kellően pontos vagy nagyon hosszú vagy nagyon sok dokumentumra vonatkozó kérelmek esetében az intézmény előtt csupán a következő lehetőségek nyitottak: a) felhívja a kérelmezőt a kérelem pontosítására (1049/2001/EK rendelet 6. cikkének (2) bekezdése) vagy b) informális kapcsolatba lép a kérelmezővel a kielégítő megoldás megtalálása végett (1049/2001/EK rendelet 6. cikkének (3) bekezdése). Kivételes esetekben az intézmény további 15 nappal kiterjesztheti a szabályokban válaszadásra engedélyezett eredeti határidőt. Mindazonáltal ezek a lehetőségek nem minden esetben bizonyultak megfelelőnek.

A komplex kérelmek túlzott adminisztratív teherrel járhatnak az intézmény számára, mivel kezelésük során az igényelt dokumentum megtalálásához gyakran elmélyült kutatómunkára, nagyon hosszú technikai dokumentumok esetében részletes elemzésre, illetve több parlamenti szolgálat bevonására vagy harmadik felekkel történő konzultációra van szükség

A Bíróság nemrégiben újfent megerősítette, hogy bizonyos különös esetekben – amikor a dokumentumok vagy a kitakarandó részek terjedelme indokolatlan adminisztratív munkateherrel

⁹ A 42/85. sz., Cockerill – Sambre kontra Bizottság ügy EBHT 1985., 3749. o.

járna – az arányosság elve lehetővé teszi az intézmény számára, hogy egyensúlyt találjon a nyilvános hozzáféréshez fűződő érdek és a kérelem által okozott munkateher között. Ezen különleges esetekben az intézmények hivatkozhatnak a megfelelő ügyintézés érdekére¹⁰.

2014-ben a Parlament több kiterjedtebb, a költségvetési rendelet hatálya alá eső közbeszerzési eljárásokkal kapcsolatos dokumentumokra vonatkozó kérelemmel foglalkozott.

Sikertelen – vagy éppen sikeres – ajánlattevők az 1049/2001/EK rendeletre hivatkozva nagyon gyakran nyújtanak be kérelmeket azon közbeszerzési eljárásokkal kapcsolatos dokumentumok és információk iránt, amelyekben részt vettek, így próbálva megkerülni a költségvetési rendeletben és annak alkalmazási szabályaiban megszabott, a valamennyi résztvevővel szemben egyenlő bánásmódot előíró korlátozásokat. Például ez volt a helyzet egy mintegy 10 000 dokumentumra kiterjedő kérelem esetében is, amelyet egy IT-keretszerződés egyik sikeres pályázója nyújtott be a 2009–2014-es időszakra vonatkozóan.

Az efféle kérelmek – amelyek az üzleti élet szereplőitől érkeznek és gyakran a kérelmező kereskedelmi magánérdekei motiválják – nem csak aránytalan munkaterhet kényszerítenek a Parlamentre, hanem eltérítik eredeti funkciójától az 1049/2001/EK rendeletet is, amelynek célja annak lehetővé tétele, hogy a polgárok közelebbről részt vehessenek a döntéshozatali folyamatban, továbbá annak biztosítása, hogy az igazgatás nagyobb legitimitással rendelkezék, hatékonyabban működjen és demokratikus módon elszámoltatható legyen a polgárok előtt.

D) Intézményközi együttműködés

A Parlament igazgatási szinten megerősítette együttműködését mind a Tanáccsal, mind a Bizottsággal annak érdekében, hogy közös megoldásokat találjanak a dokumentumokhoz való nyilvános hozzáféréssel összefüggő horizontális kérdésekre.

A három intézmény rendszeresen konzultál egymással azokban az esetekben, amikor egy kérelem hozzáférést kér olyan dokumentumhoz, amely valamely másik intézményben keletkezett. A gyors konzultációs mechanizmus létrehozása céljából 2002-ben a három főtitkár képviselői egyetértési megállapodást írtak alá.

A fenti keretben a 2014. év folyamán a Bizottság nyolc, a Tanács két alkalommal konzultált a Parlamenttel, főként a Parlament Jogi Szolgálatával által készített iratok, illetve a háromoldalú egyeztetésekhez készült feljegyzések kapcsán.

Ezenkívül tagállami hatóságok két alkalommal konzultáltak a Parlamenttel a birtokukban levő parlamenti dokumentumok kapcsán.

¹⁰ T-14/98 sz., Hautala kontra Tanács ügy, 86. szakasz; C-127/13 P, Strack kontra Bizottság ügy, EU:C:2014:2250, 27. szakasz.

III. FEJEZET

Az ombudsman Parlament ellen benyújtott panaszokkal kapcsolatos határozatai

A) Új panasz

2014-ben az ombudsmanhoz Parlament elleni panasz érkezett (1257/2014/KM) egy parlamenti petícióval kapcsolatos dokumentumokhoz való hozzáférésre irányuló kérelem kapcsán. A panasz benyújtója négy indokra hivatkozott: az egyik a személyes adatok védelmével, a többi három eljárási kérdésekkel volt kapcsolatos. Mielőtt határozott volna a panasz benyújtója által beterjesztett, eljárási kérdéseket érintő három kifogás elfogadhatóságáról, az ombudsman gyors megoldásra tett javaslatot a Parlamentnek annak érdekében, hogy a panaszos személyes adatok védelmére vonatkozó kifogása rendezhető legyen. A Parlament 2014. szeptember 25-én az ombudsman kérésének megfelelően kiegészítő választ küldött a panaszosnak és erről értesítette az ombudsman hivatalát. Jelenleg a Parlament várja, hogy az ombudsman intézkedjék a fennmaradó három kifogás kérdésében.

B) Ajánlás

2014. március 31-én az ombudsman a 262/2012/OV számú panaszt vizsgálva ajánlástervezetet készített a bizottságok koordinátorainak üléseiről készült jegyzőkönyvek nyilvántartásba vétele és a Parlament nyilvános nyilvántartásának internetes honlapján történő rendelkezésre bocsátása tárgyában.

Ajánlástervezetében az ombudsman azt tanácsolta a Parlamentnek, hogy nyilvános nyilvántartásába illesszen be hivatkozásokat a bizottsági koordinátorok meglévő jegyzőkönyveire, amivel megvalósulna az 1049/2001/EK rendelet 12. cikkének megfelelő közvetlen hozzáférés.

2014. június 27-én a Parlament tájékoztatta az ombudsmant, hogy harmonizálja a koordinátorok üléseinek jegyzőkönyveivel kapcsolatos gyakorlatát. A 8. jogalkotási ciklus kezdetétől már nem készülnek külön koordinátori jegyzőkönyvek. Ehelyett a koordinátorok által elfogadott ajánlásokat és határozatokat az illetékes bizottság jóváhagyása után beillesztik az érintett bizottságok nyilvánosan elérhető jegyzőkönyveibe.

Ennek ismeretében az ombudsman 2014 októberében lezárta a panasz vizsgálatát azzal az indokkal, hogy a Parlament megtette a megfelelő intézkedéseket. Ugyanakkor az ombudsman határozatához egy további megjegyzést csatolt, amelyben azt tanácsolta a Parlamentnek, hogy nyilvános nyilvántartásába illessze be a meglévő – a 2009–2014-es parlamenti ciklus idején keletkezett – koordinátori jegyzőkönyveket is.

Az ombudsman e további megjegyzése nyomán a Parlament nyilvános nyilvántartásában a „Bizottsági dokumentumok” fejezetcím alá beillesztettek egy „Koordinátorok” alfejezetet. A meglévő – az elmúlt parlamenti ciklus során elfogadott – koordinátori jegyzőkönyvek feltöltése folyamatos.

Záró megjegyzések

A Parlament nyilvános nyilvántartása fontos információforrássá vált, melynek segítségével a polgárok szorosabban és tevékenyebben kapcsolódhatnak a Parlament demokratikus működési rendjéhez. A Parlament döntéshozói szerepe tekintetében az aktív átláthatóság tovább növekedett, és a közvetlenül hozzáférhetővé tett dokumentumok száma folyamatosan gyarapodik.

A Parlament proaktív tájékoztatási és dokumentációs politikájának köszönhetően növekedett az internetes jelenlét révén a nyilvánosság rendelkezésére bocsátott információk mennyisége és minősége.

Annak ellenére, hogy a Parlament proaktív átláthatósági politikájának következményeként a dokumentumokhoz való hozzáférésre irányuló kérelmek száma összesítve csökkent, megfigyelhető a – gyakran az üzleti világból érkező és a kérelmező kereskedelmi magánérdekei által motivált – kérelmek összetettségének erősödése. Ez az emelkedő trend időnként nem csupán aránytalan munkaterhet ró a Parlamentre, hanem valamelyest el is téríti eredeti funkciójától az 1049/2001/EK rendeletet, amelynek célja annak lehetővé tétele, hogy a polgárok közelebbről részt vehessenek a döntéshozatali folyamatban, továbbá annak biztosítása, hogy az igazgatás nagyobb legitimitással rendelkezzen, hatékonyabban működjék és demokratikus módon elszámoltatható legyen a polgárok előtt.